

Stef Lernous

Testament

- verdriet, verlies, verlossing -

Stef Lernous

Stef Lernous (°1973) is naast artistiek leider ook regisseur, auteur en acteur binnen het theatergezelschap *Abattoir Fermé*. Als self-made man was hij aanvankelijk actief in lokale amateurgezelschappen, televisiewerk en later het professionele theaterveld (o.a. *TheaterTeater*, *Nieuwpoort-theater*, *Bronstig Veulen*). In 1999 richtte hij *Abattoir Fermé* op. Samen met kernleden Joost Vandecasteele, Nick Kaldunski en Tine Van den Wyngaert realiseerde het gezelschap een vijftigtal voorstellingen, haast altijd met Lernous' eigen teksten. De doorbraak als professioneel gezelschap kwam er met *Galapagos* (2004, tekst en regie). Naast zijn werk voor *Abattoir Fermé* is Lernous gastdocent op de drama-afdeling van het RITS en schrijft hij geregeld teksten voor literaire of kunstmagazines.

Inleiding: mijmeren en revolteren over wat alle mensen bezighoudt van geboorte tot dood. Verdriet, verlies en verlossing opgetekend in het testament van leven en liefde.

E-mail: stefan.lernous@pandora.be

Site: Abattoir Fermé - <http://www.abattoirfermé.be/>

Adres: Abattoir Fermé, Ziekeliëdenstraat 17/102, 2800 Mechelen

Tel: 0476-494813

*een gesloten zwarte kant hangt het publiek voor de ogen
een jonge vrouw wordt ondersteund door haar vader die vriendelijk naar de
mensen zwaait
zij klapt almaar meer in mekaar, voor papa lijkt het alsof er niets aan de hand
is
op een metalen tafel het hoofd van een jonge man, gepresenteerd met groen
en grond
op een zilveren bord / hij zingt de traditional 'O Death'*

O Death, O Death, Won't you spare me over 'til another year

Well what is this that I can't see
With ice cold hands takin' hold of me
Well I am death, none can excel
I'll open the door to heaven or hell
Whoa, death someone would pray
Could you wait to call me another day

The children prayed, the preacher preached
Time and mercy is out of your reach
I'll fix your feet till you can't walk
I'll lock your jaw till you can't talk
I'll close your eyes so you can't see
This very air, come and go with me

I'm death I come to take the soul
Leave the body and leave it cold
To draw up the flesh off of the frame
Dirt and worm both have a claim
O Death, O Death
Won't you spare me over 'til another year
My mother came to my bed
Placed a cold towel upon my head
My head is warm my feet are cold
Death is a-movin' upon my soul
Oh, death how you're treatin' me
You've closed my eyes so I can't see

My wealth is all at your command

If you will move your icy hand
Oh the young, the rich or poor
Hunger like me you know
No wealth, no ruin, no silver no gold
Nothing satisfies me but your soul
O death, O death

Won't you spare me over 'til another year

*de jonge vrouw zet een grote zilveren stolp over het hoofd van de jonge man
en opent de muur van zwarte kant / beelden van autocrashes*

jonge vrouw

we wachten op tekens of op een wonder
op dat onze geliefden nog wakker liggen
en verheugen ons wanneer ze buitengewone dingen doen
uit het graf opstaan of tot ons spreken in onze slaap
het geeft ons het idee dat de gestorvenen zich bekommeren
alsof ze eigenlijk niet weg zijn
dieper en dieper

het is een prachtige dag vandaag
de lucht is klaar, de zon straalt
in de tuin eten kevers andere kevers
mandibels breken harde dekschilden open
zwarte planten rotten, schimmel en naaktslakken woekeren over wat rest
de dood is niet rustig, de dood is gewelddadig
vanuit de sierlijst kijkt vader meewarig
wat is een geest?
een insect gevangen in amber, een herinnering vastgelegd op Kodachrome
een moment bevrozen in tijd
het hart, het hart, het hart klopt tot twee minuten na
wanneer uit het lijf gesneden
tijd genoeg om het te verwijderen en weer in te planten
ik heb het geprobeerd
het hart weren helpt niet
het hoofd valt te resetten met amper 460 volt
maar is twee dagen later weer aan het denken
hoofd en hart in pompeus anatomisch theater

versplinterde voorruitte scheuren gezichten open
een frontale klap van de stuurkolom doorspiest de borst
de inslagkracht rijt de aorta uit mekaar
- het hart breekt -
de dood is niet rustig, maar gewelddadig
voor mij op tafel ligt roerloos, onvruchtbaar
een landschap waar niets op groeit, op haren en vingernagels na
met mijn zilveren mes ga ik wandelen en snij ik een ravijn tot aan de lies
daar ben ik in afgedaald en heb die bodem gerooid van al zijn schatten
alles meticulous onderzocht en heb - niets - gevonden
waar is mijn vreugde
waar is mijn ijver
waar is mijn zin
ik zoek en zoek en snij en snij
dieper en dieper

ze giet een emmer bestek uit en zoekt langzaam naar die ene vork

vroeger al zocht ik in poppen, in kleine dieren, later nog in mezelf
wanneer ik puberde vond ik Grey's Anatomy, Bell's Pathology
even spannend als blote blaadjes
bij beelden van slachtoffers van een auto-ongeluk
wordt bij proefpersonen een aanzienlijk versnelde pols en ademhaling
vastgesteld
en bij familieleden van de doden
verhoogde seksuele activiteit waargenomen
mijn tong is droog; alsof ik al jaren niets meer gedronken heb

rode wijn mijn lippen; een restaurant waar we mekaar eerst treffen
op het juiste moment een kus als afbetaling op een leven
- koortsig - zo voelt het vanaf dan, een onwennig leven
mijn vroegste herinnering - immer sluimerend -
ik word als ster geboren, een galactische oven, ijskoud, heet wit licht
hij wordt met grote cirkelzagen 's nachts bij het licht van staal op staal
uit een klomp metaal gesneden
ik weet niet wie dit is; mijn geliefde is nooit een kadaver geweest
niemand is ooit een kadaver; ik weet niet wie dit is
dus ik graaf en spit

ze brengt zichzelf aan het kotsen met haar gevonden vork

de larven van de bromvlieg; Calliphora Vomitoria
vertellen me dat het ruim achtentwintig uur duurde voor hij - comateus
- gevonden werd
een traag kloppend hart, stil pompende longen, hersenactiviteit zo goed als
onbestaand
maar aanwezig; hij leeft hij leeft
sporen van vreemd speekselamylase op zijn tandglazuur
verraden een minnares, een relatie buiten de onze om
de gans, genus Anser Albifrons, witte veertjes plakken in rode bloedcellen
sperma op de zwarte lederen voorbank
ik heb ze opgezet, het beest

op de achterbank zijn filmproject / hij is regisseur
een eerste druk van Alices avonturen ondergronds
dieper en dieper / een afgehakt hoofd rest nog twaalf seconden waarin
gevoelens
en persoonlijkheid nog bestaan; twaalf seconden waarin waakzaamheid
leeft

in de cryogenetica vriest men in op min 273 graden Celcius
later worden de hersenen gereactiveerd
een zilv'ren mes en de wereld op de snijtafel
ik scheid op zes seconden hoofd van hals
ik wacht - even - en vijf seconden later is het hoofd
veilig ondergedompeld in vloeibare stikstof
tussen zes en vijf een raam van één seconde
waarin de oogleden zich openen en ik mezelf terugvind
als reflectie op de ooglens tot in der dood bevrozen
wat is een geest
ziehier het hoofd als testament
zijn geheimen mij met mes en vork in de tong gesneden
met zout heb ik de wonde ontsmet en dichtgeschroeid
dieper en dieper in de konijnenpijp
ik zeg niets meer

cut naar een heel oude stille film van 'Alice' / audio: de dialoog tussen Alice

*en de rups wanneer de man en de vrouw tegenover mekaar staan
Hij is naakt en kleedt zich aan, is heel vertwijfeld, tevergeefse communicatie
met publiek*

*Tijdens zijn filmische belevenis, wordt er een demonstratie uitgevoerd door
zijn verloofde en diens vader. De vader lijkt een bizarre oude clown, de
dochter op een zwaan kruising varietéartieste. Beiden dragen ze een bit dat
hen dwingt te lachen, zoals op tv, maar grimmiger.*

de regisseur (negen en zes minuten versie)

één

chirurgisch staal mij op de keel gedrukt
comateus schreeuw ik om hulp
oud papier, nood aan een kaart, ik wil hier weg
cut naar, exterieur dag, een boom
close-up van een wesp die haar ei op een blad legt
de larve eet zich een weg naar de rand, vliegt dan weg
het blad als kaart van een vorig leven, alles is een kaart
alice dieper en dieper in de konijnenpijp
die vlek krijg ik er nooit uit
een luide klap, hitte die vrij komt, de geboorte van een ster (it is the birth
of a star)
een boom die in twee breekt, is dat mijn nek, dit is waar het begint
ik heb een infernale atlas nodig om hier weg te geraken
vreemder en vreemder
cut naar, interieur nacht, duizend hotelkamers, evenveel vrouwen
sorry sorry sorry

twee

zonder aarzelen snijdt ze zagend door zacht vlees
vrouwen
je kan ni leven zonder en je kan ze ni wurgen
cut naar een streep bloed getrokken over m'n adamsappel
help help
cut naar exterieur, wide, de geboorte van een ster (it is the birth of a star)
zwart/witte ruis, een warme zee, kolkend van 't eerste leven, hongerig ver-
delen, vermenigvuldigen, de lucht dik groen met zuurstof
nieuwe longen volgezogen
het getij trekt zich terug, warmer en sneller, aan land kruipend, buik over

d'aarde schurend

het getij nu onder 't vel, de aarde beeft, lucht opent zich als een stuk fruit
tussen beendersplinters, mijn beendersplinters, sterf ik opnieuw en opnieuw,
een wiel dat spint,

cut, exterieur, nacht, licht weerkaatst op sneldraaiende velgen

het regent op de snelweg, een harmonica van staal, steen slaagt been, een
amalgaam van vlees, glas en oud ijzer, het stof van m'n botten glijdt door
mijn vingers

als korrels door een zandloper

drie

interieur nacht, een lijf op een necropsietafel

dieper zinkt het mes, zingend door mijn stembanden, help

cut, interieur van m'n hoofd, donker

de impressie van de artiest zonder hulp van het geheugen, want dat zit in
die doos

close-up van een kaart van de hel uit bruin papier gesneden

voorafgaand aan mijn verwekking was het donker, even licht

een flikkering in papa's oog wanneer hij mama zag

een styxiaanse diepte in dewelke ik als spermatozoïde afdaal

mezelf geconstrueerd in het donker, cel voor cel

de handleiding teruggevonden in moeders bloed

geboren met donker in mijn botten ingebed

cut interieur; topshot van het kadaver op m'n rug op een tafel

cut exterieur; topshot van het lichaam op m'n rug half in een beek onder
de sterrenhemel

een hitte, het onderlijf verbrijzeld, een oude boom

close-up; wilde kastanjes, mijn broek nat, sperma of bloed

de buitenlucht streelt huid door gescheurde kleren door

close-up – of zijn het er tamme

vier

de schade aan de stembanden is onherroepelijk, nu snijdend door het strot-
tenhoofd

ik proef bloed, ik proef bloed

oproep aan cellen tot reorganisatie, ik ga alles opzeggen wat ik weet; zes
plus vijf is twaalf

in doos nummer één zit het geheugen

in doos nummer twee eerste liefde

in drie interne organen
in vier zit vermeende trouw
in vijf gebroken beloftes
in zes een geheim leven en de naam van een hotel
in zeven moties van wantrouwen en een opbiechten
in acht repercuties, spijt en schuld
in negen tevergeefse troost gevolgd door een handgemeen
in tien regen in de grootstad, 16°C,
in elf een scheurende auto, witte veren en een oude boom
in twaalf verlies, verdriet en verlossing
de zes belangrijkste vragen zijn
wat is dood, wat is leven, wat is liefde, wat is luxe, wat is normaal, wat is
abject
doodgaan bestaat uit vijf stadia
ontkenning, woede, onderhandelen, depressie en aanvaarding
zes plus vijf is twaalf

vijf
met de luchtpijp doorgesneden afscheid van mijn longen
reflectie, tijdens het tevergeefs happen naar zuurstof
over willekeurige vragen en boeken die ik ging schrijven, maar nooit
geschreven heb
wie heeft god gemaakt? hoeveel kost dat hondje in het uitstalraam? kan de
dood zelve sterven? al die vragen zijn goed voor twee dank u's, één keer
alstubieft en drie keer
sorry sorry sorry
de fiets, de hometrainer en de auto, de auto
de fiets is praktisch en reduceert tijd tussen punt a en b met een minimum
aan inspanning
de hometrainer is metafysisch; je geraakt nergens met een maximum aan
inspanning
maar diegene die er op zit gelooft wél dat het de afstand tussen zichzelf en
de dood aanzienlijk vergroot
en de auto
dat is euh
de auto
hahaha

zes

mijn ik scheurt zich los van mijn torso, wat laat ik achter ?
het lichaam, hoofdloos, loopt spastisch door de kamer, een fontein van rood
handen slagen sierlijksten stuk, voeten schoppend tegen meubilair
op televisie loopt iets grappigs
schijnt loopt naar beneden, verlaat het lichaam als ratten een zinkend schip
ze weten: het is gedaan
wat laat ik achter; mijn lichaam; het lijf abject
is dat niet grappig dames en heren; het eigen lichaam tot slijm
exterieur nacht; duizend slakken kruipen over comateus vlees

zeven

een raam van één seconde waarin roerloos het hoofd in haar handen ligt
sorry sorry sorry
door haar ogen zie ik mezelf voor de laatste keer, een filmmaker van 32
de celdood mij al voor mijn geboorte de botten ingebed
weet ik waarom de camera dagelijks gericht is op de registratie van de dood
om te catalogiseren, om erin te snijden, om het te begrijpen
het was niet celdood die me velde; maar een dame, niet mijn vrouw
welk een gratie, welk een passie
hey, dat is geen dame, dat is mijn vrouw!

acht

het hoofd vergeet het lijf , het lijf vergeet zichzelf
zet uit, krimpt in, verkleurt en werpt zich het vel af, de ruggegraat trekt krom
handen en voeten stram omgeplooid; de mens keert in zichzelf
wordt terug foetus; organisch materiaal dat uitdroogt; een vel van papier
ik ben een kaart, het universum foetusvormig, ik ben een gedachte
cut naar het licht in mijn ouders ogen: ik krijg voor- en achternaam
leer op twee benen lopen en draag kleren; een dikke winterjas
cut naar sneeuw waar wit licht op reflecteert
het is koud het is koud het is koud

negen

alles gaat zo snel
twaalf kaarsjes op een taart, een eerste kus, de hond komt op zijn eind
tenten bouwen in de keuken met witte lakens
cut naar de witte veren van een engel
met uitgestrekte armen koud koud koud

ik wil hier weg en volg het witte konijn
alice op een warme zomernamiddag tussen de scherven

tien

voor 't eerst echte liefde, pathos en verkommering
leed om leed, liefde is vreselijk
ik bezweer het universum en zet mij erboven: alles is mijn creatie
afrika heb ik ook bedacht als memo dat het slechter kan
congo als post-it op een ijskast geplakt
dat het koud is dames en heren; zo verschrikkelijk koud

elf

een mid-twintiger met vijf keer 'echte liefde' verder
Alice in het land van verwondering verbaasd over keuzes, perfect is niet
voor mij
happy to be miserable, ladies and gentlemen, het wordt anders zo saai
een man komt in een bar, bestelt een vrouw, krijgt een gans
is dat niet grappig, dames en heren
de koude doet mij niets

twaalf

ik ben een boom, een tafel en een tandenstoker, ik ben de eiffeltoren en
veel korrels zand
ik ben elk wijnglas en een paar rode lippen, wat hou ik van dat rushen
tussen de voorruit die mijn gezicht vermaalt
vinden we mekaar, kussen we innig
tussen het gutsen in van bloed uit de wonde
mij door de stuurkolom in het lijf gespiest kom ik klaar
ik ben de bloemen in het veld en de bomen in het bos
ik ben de wormen in de grond
ik ben een mes dat door een keel zaagt
cut naar een mooie jonge vrouw die scheldend huilend ontzet ontdaan
kartonnen dozen volstouwt met mannenkleren, die aan de deur zet
ik ben zwartwitte sneeuw op tv
ik ben ruis op een slecht afgestelde radio
ze bijt me de lever uit het lijf
I love her, I love her, I love her
sorry sorry sorry

jonge kerel/regisseur (*de drie minuten versie*)

een

ik wil hier / weg hitte / de geboorte van een ster / dit is waar het begint /
sorry sorry sorry

twee

vrouwen / zwart witte ruis / het stof van mijn botten / glijdt door mijn
vingers

drie

interieur van mijn hoofd / zonder geheugen / het onderlijf verbrijzeld /
close-up

vier

liefde trouw gebroken / een hotel / opbiechten spijt schuld / verdriet verlies
verlossing

vijf

afscheid / sorry sorry sorry / hahaha

zes

het is gedaan / het lijf abject / duizend slakken / comateus

zeven

close-up / het hoofd / haar handen

acht

ik ben een kaart / het universum / het hoofd vergeet / het is koud

negen

een eerste kus / Alice / het witte konijn / dieperder en dieperder

tien

echte liefde / pathos en verkommering / leed om leed / vreselijk

elf

een vrouw / een gans

twaalf

ik ben het begin / en het einde / I love her, I love her, I love her

de man met zijn opgezette gans in het autowrak terwijl zijn verloofde de zwarte kant dichttrist

footage van Alice in Wonderland; een stille film versie wordt footage van een autopsie

vader clown zit vreselijk bevend in zijn zetel

wanneer hij er uit komt is het om een doos open te maken waarin een konijntje zit

uit de voering van zijn zetel komt Alice uit Wonderland gekropen en ze biedt hem een hele dis met thee aan; het lijkt een gekke theevisite, want hij smijt elk kopje stuk dat hem wordt aangereikt, hij heeft enorm veel moed ondanks het feit dat hij zijn oude lijf niet meer onder controle heeft

Alice snoert papa in een metalen harnas

motoriseert hem met een grote motor van een auto

auditief blèrt er door de luidsprekers 'Het hart, het hart, het hart, het hart...'

Alice voert de motor vreselijk op, de clown ondergaat deze bevrijding, dit eeuwig gemotoriseerde leven; heeft wat weg van de witte ridder uit het tweede Alice boek en de dode filmregisseur poseert met zijn gans uit de dood

een 8mm filmpje in kodachrome van de jonge vrouw, ze doet happy things eet een ijsje, voert de hertjes, een rommelmarktje

aan het einde zit ze heel boos, depressief haast bij een kop koffie

ze wil geen communicatie met de camera, auditief niets meer

Alice sluit langzaam voor de laatste keer het zwarte kanten doek

Gedaan. ■

(Mechelen, 18 februari 2007)